vienoje vietoje (plotų 2 ir 3 sandūroje), tačiau išsidėstyme taisyklingos sistemos nepastebėta.

Plotai 4–10 buvo kasami ant kalvelės viršaus, tikrinant, ar ten nėra išlikusio kultūrinio sluoksnio ar kapų. Tačiau jokių archeologinių radinių ar objektų čia nerasta (išskyrus Karlo Gustavo Rygos šilingą ploto 6 velėnoje).

SEMENIŠKIAI 2ND UNFORTIFIED SETTLEMENT

In 2004 in the territory of the Semeniškiai 2nd unfortified settlement an area of 531.5 m^2 was investigated. A cultural layer up to 40 cm thick was established. The cultural layer was covered with a sand deposit up to 45 cm thick and thus was saved from the subsequent disturbance. Beneath the cultural layer 29 postholes and 1 pit were found. About 45 kg of tiny hand-made pottery shards (mainly with a brushed, also with rusticated, smooth and burnished surface) were found in the cultural layer. According to some artifacts the cultural layer can date to the period from 2nd–3rd centuries.

MEŠKININKŲ PILIAKALNIS

Gintautas ZABIELA

2004 m. buvo tęsiami Meškininkų piliakalnio (Jurbarko r., Jurbarko sen.) archeologiniai tyrinėjimai, pradėti 2003 m. (žr. *ATL 2003 metais*, V., 2005, p. 67–68). Tyrinėjimai vykdyti aikštelės PV pakraštyje, į Š ir R nuo 2003 m. tyrinėtų vietų. Čia erozijos bei lapių urvų smarkiai apgadintoje vietoje iškasti 3 plotai (90 m^2). Plote 3, tyrinėtame ties piliakalnio V šlaitu, kultūrinis sluoksnis neišlikęs, sunaikintas erozijos. Ploto 4 P dalyje, aikštelės–šlaito riboje aptiktas 165x55 cm dydžio akmenų grindinys iš 24 akmenų, kurių dydis – nuo 9x7x5,5 cm iki 15x14x5 cm. Paskirų panašaus dydžio akmenų rasta ir atokiau nuo grindinio. Ploto Š dalyje, maždaug 1 m skersmens duobėje, į įžemį įgilintoje per 15 cm, aptiktas *židinys*. Jo gelsvai pilko smėlio su degėsiukais užpilde rasta lipdytos brūkšniuotos ir lygios keramikos, 9–12 cm skersmens akmenukų, kurių dalis sudėta 25 cm (viduje) – 45 cm (išorėje) skersmens ratu. Plote 5, įžemyje – gelsvame smėlyje – aptiktos dvi duobės. 60 cm skersmens, 8 cm gylio mažesnioji apvali duobė plokščiu dugnu, užpildyta gelsvai pilku be radinių smėliu, gali būti siejama su kažkokių statinių liekanomis. Didelė ovalo formos 2,2x1,3 m dydžio duobė, orientuota V–R kryptimi, užpildyta gelsvai pilku priesmėliu su paskiromis tamsiai pilko smėlio dėmelėmis. Joje 45 cm gylyje rastas didesnis 25x24x12 cm akmuo, gulėjęs briauna į viršų (tarsi pastatytas). Iki 30 cm storio jos užpilde aptikta brūkšniuotos ir lygios keramikos, keletas labai smulkių perdegusių akmenukų, sunykęs žolėdžio gyvulio dantis. Daugiau radinių buvo jos dugne, todėl galima teigti, kad tai yra ūkinės duobės liekanos.

Žvalgant tarp pylimo ir stataus erozinio skardžio esančią V piliakalnio šlaito dalį nustatyta, kad jis yra nuslinkęs anksčiau, be kultūrinio sluoksnio. Sluoksnio nerasta ir 115 m į R nuo piliakalnio, ties kita besiformuojančia išgriuva iškastame plote. Dar toliau į R, jau dirbamame lauke fiksuotos dvi nežymios apie 1 m skersmens degėsių dėmės sietinos su čia seniau degintais medžiais ar krūmais, o ne su papėdės gyvenvietės, kurios šalia Meškininkų piliakalnio nežinome, liekanomis.

Visi 2004 m. Meškininkų piliakalnyje aptikti radiniai yra 45 registruotos ir 46 smulkios lipdytos lygiu ir brūkšniuotu paviršiumi puodų šukės. Tarp jų rasti 7 pakraštėliai ir 8 dugneliai. Pakraštėliai rodo buvus 12–20 cm skersmens brūkšniuotus ir 8–14 cm skersmens lygius puodus, kurių dugnų skersmuo svyruoja nuo 12 iki 14 cm. Pastebėta, kad brūkšniuotos keramikos indai yra su kiek storesnėmis sienelėmis nei su lygiu paviršiumi, nors abi keramikos rūšys turėtų būti chronologiškai vienalaikės.

Tyrimų metu rasta medžiaga rodo, kad Meškininkų piliakalnio vietoje I tūkst. pr. Kr. buvo neįtvirtinta gyvenvietė, o pats piliakalnis čia įrengtas vėliau. Jo menkas kultūrinis sluoksnis aikštelės P dalyje sunaikintas erozijos. Piliakalnio laikotarpiui gali būti skiriamas tik plote 5 aptiktas stambesnis akmuo, tarsi rėmęs kažkokią masyvesnę konstrukciją. Piliakalnio chronologiją galima patikslinti tik radiokarbono būdu datavus surinktas anglis bei atlikus tyrimus pylimo papėdėje.

INVESTIGATIONS OF THE MEŠKININKAI HILL-FORT

In 2004 in the S part of the top of the Meškininkai hill-fort (Jurbarkas district) the total area of 90 m^2 was investigated. A hearth pit, a stone pavement, two pits (one of them a waste-pit) and about 90 hand-made pottery shards with a smooth and brushed surface were found. The finds are datable to the 1st millennium B.C. and are applicable to an unfortified settlement, which used to exist here before the hill-fort was formed.

ŠEIMYNIŠKĖLIŲ PILIAKALNIO IR SENOSIOS UŽTVANKOS TYRINĖJIMAI

Gintautas ZABIELA

2004 m. Šeimyniškėlių piliakalnio (Anykščių r., Anykščių sen.) tyrinėjimų sezonas buvo penkioliktas iš eilės. Tyrimai vykdyti trijose piliakalnio vietose: R aikštelės krašte ištirtas 2003 m. likęs netirtas ploto 49 R ketvirtis; didžiojo (PR) pylimo vidinėje pusėje tyrinėta 2002 m. aptikto spėjamo pastato vieta (plotai 52–54); PV aikštelės pakraštyje ištirtas plotas 55. Rengiantis atkurti piliakalnio V pusėje esančią užtvanką (tai buvo padaryta 2004 m. rudenį), papėdėje, buvusio tvenkinio vietoje iškasti du šurfai (Š1–2) bei padarytas XX a. pirmojoje pusėje perkastos užtvankos skersinis pjūvis (plotas 1).

Ploto 49 R ketvirtyje rastas formuojant aikštelės ŠR kraštą supiltas iki 1,7 m storio rudo molio sluoksnis, kuriame aptikta sudegusios medienos liekanų, pora neaiškių geležinių dirbinėlių, o įžemyje – ankstyvojo piliakalnio įtvirtinimų, 50x45 cm skersmens ir 90 cm gylio stulpavietė.

Plotuose 52–54 aptikta ant ankstesnio, matyt, XIII a. pylimo stovėjusi medinė gynybinė siena, užpilta vėlesnio pylimo molio sluoksniu ir pakliuvusi į jo vidinį šlaitą. Jos liekanas sudaro iki 2,5 m pločio tamsiai pilka degėsinga žemė su molio tinku bei paskirų rąstų degėsiai, gulintys plokščiame paviršiuje. Išorinėje pusėje sienos rąstai buvo dėti vienas ant kito mažiausiai 80 cm aukščiu (išliko stati užplūkto molio sienelė). Mažiausiai 3 m ilgio rąstus vietomis rėmė įkasti stulpai (rasta pora